

تاریخ تهیه گزارش	رویه اجرایی	شناسه
۱۴۰۱/۰۹/۲۰		عنوان موضوع
بررسی مشکلات دامداران با محیط زیست در زمینه تصفیه فاضلاب ناشی از شیر دوشی و...		مرجع طرح موضوع
شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی		
<p>دامداری و دامپروری در دنیا پیشینه ای به قدمت تاریخ جهان دارد، درست از زمانی که انسان نخستین آموخت که می تواند با اهلی نمودن بعضی از حیوانات غذای روزانه خود را تامین نماید. پس از گذار از عصر آهن و کشاورزی و ورود به عصر تکنولوژی و نیاز به غذای بیشتر برای جمعیت رو به رشد جهان، دامداری های سنتی به سرعت جای خود را به دامداری های مجهز صنعتی دادند و این صنعت به یکی از مهم ترین و پرسود ترین صنایع در دنیا مبدل گردید. اما در این میان مانند هر صنعت دیگری، تولید محصولات سبب به وجود آمدن مواد زائدی می گردد که دفع صحیح آن به نحوی که با استانداردهای سازمان محیط زیست ایران همخوانی داشته باشد، در زمره دغدغه های یک تولیدکننده محسوب می گردد. یکی از این زائدهات، فاضلاب تولید شده در دامداری است بنابراین هدف دامداران این است به جهت اینکه محیط زیست دچار زیان نشوند، از محیط زیست خواستار شدند تا الگوی واحدی را جهت تصفیه به آنها معرفی نماید همچنین به دلیل حفاظت از محیط زیست از وزارت نیرو و بخش های دولتی خواستار همکاری بودند تا انرژی مورد نیاز تصفیه خانه ها تامین شود. از دیگر مواردی که دامداران خواستار صدور پروانه بهره برداری برای واحدهای دارای تصفیه خانه می باشند و همچنین خواستار شدند تا به افرادی که به دادگاه معرفی شده اند مهلت داده شود تا طبق دستورالعمل مدیریت زیست محیطی و بهداشتی فضولات دامی مایع و جامد در گاوداری های صنعتی و مجتمع های دامپروری فرصت ایجاد تصفیه خانه را داشته باشند و طبق آیتم های تعیین شده توسط محیط زیست بر اساس استاندارد های سازمان مشمول دریافت پروانه شوند و در صورت تخلف پروانه بهره برداری بعد از چهار سال به دادگاه معرفی شوند. و همچنین با وجود دستورالعمل صادره تا این زمان در کشور سازمان محیط زیست و جهاد کشاورزی و تشکل های بخش خصوصی به یک راهکار واحد و منطقی قابل اجرا و اقتصادی دست نیافته اند. لذا با توجه به اهمیت موضوع، دبیرخانه شورای گفتگو با دعوت از نمایندگان محترم استانداری، سازمان صمت، سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل حفاظت محیط زیست، اداره کل دامپزشکی و نمایندگان محترم اتحادیه دامداران جلسه کارشناسی به شرح ذیل برگزار نمود.</p>		شرح موضوع

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

<ul style="list-style-type: none"> • عدم وجود الگوی واحد برای ایجاد تصفیه خانه ها برای فاضلاب ناشی از شیر دوشی ها • عدم امکان انشعاب برق (جداگانه) برای ایجاد تصفیه خانه • عدم اجرای صحیح دستورالعمل (طبق جدول زمان بندی) • عدم صدور پروانه بهره برداری برای واحدهای تصفیه خانه 	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>جلسه کارشناسی در ساعت ۱۰:۰۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ با حضور نمایندگان محترم استانداری، سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل حفاظت محیط زیست، اداره کل دامپزشکی و نمایندگان اتحادیه دامداران، کارشناسان دبیرخانه و مشاور محترم عالی اتاق در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی قزوین تشکیل و همگی نظرات کارشناسی خود را طبق شرح مذاکرات ارائه نمودند.</p> <p>در ابتدای جلسه جناب آقای نصیری مشاور عالی محترم اتاق بازرگانی ضمن عرض خیر مقدم به حاضرین محترم خلاصه ای از مذاکرات و مصوبات جلسه قبل مورخ ۱۴۰۱/۸/۲۵ را بیان و مصوبات به شرح ذیل را قرائت نمودند: ۱- مقرر گردید با توجه به دستورالعمل ابلاغی جدید امکان تمدید مدت زمان دو ماهه برای دامداری ها و گاو داری های استان که به دادگاه معرفی شده اند فراهم گردد تا طبق دستورالعمل ابلاغی عمل نمایند. ۲- مقرر گردید جلسه کارشناسی با حضور دبیر محترم شورای گفت و گو و مسئولین ارشد دستگاه های متولی در این خصوص برگزار شود. ۳- مقرر گردید حاضرین در جلسه طرح پیشنهادی خود در خصوص موارد مطرح شده در جلسه را از طریق دستگاه متولی ظرف مدت یک هفته به دبیرخانه شورای گفتگو ارسال نمایند.</p> <p>۴- مقرر گردید موضوع تدوین یک الگوی واحد برای ایجاد تصفیه خانه ها برای فاضلاب ناشی از شیر دوشی های دامداری ها توسط اداره کل محیط زیست بررسی و اعلام نظر گردد.</p> <p>در ادامه جناب آقای میرکمالی معاون محترم امور دام جهاد کشاورزی گفتند: حفاظت از محیط زیست یکی از دغدغه های مهم ما هم هست از وزارت نیرو و بخش های دولتی در خصوص انرژی مورد نیاز تصفیه خانه ها و همچنین امور اراضی در خصوص ایجاد فضا برای جایگاه نصب تجهیزات در خواست همکاری داریم. از طریق اتحادیه دامداران که محور اصلی اکثر واحدهای دامداری است مشکلات را</p>	<p>جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹</p>

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

حل و فصل نمائیم. برای احداث تصفیه خانه منابع مالی زیادی نیاز است در وزارتخانه رایزنی شده است اگر طرح از طرف محیط زیست به صورت شفاف به دامداران ابلاغ شود طبق استاندارد ها اجرایی می نمائیم.

جناب آقای محزون نماینده محترم اتحادیه دامداران گفتند: در ابتدا باید بین محیط زیست و دامداران هماهنگی وجود داشته باشد طبق جلساتی که در این خصوص داشتیم نتیجه گیری در جلسات به موضوع زمان برای راهکار مناسب ختم شد. ایشان در خصوص یک در هزار عوارض دریافتی توسط محیط زیست از واحد های آلاینده توضیحاتی را ارائه دادند. در ادامه درخواست داشتند تا به دامدارانی که ابلاغیه شکایت را دریافت نموده اند فرصت داده شود که بتوانند طبق دستورالعمل ابلاغی عمل نمایند. در خصوص مشکل تامین برق تصفیه خانه ها موضوعاتی را عنوان کردند.

خانم فخری نماینده محترم دفتر محیط زیست سازمان جهاد کشاورزی گفتند: طبق جلسات کارشناسی که در این خصوص داشتیم یکی از مشکلات موجود موضوع برق می باشد وزارت نیرو از محیط زیست و دامداران حمایت نماید هر تصفیه خانه نیاز به برق و انشعاب دارد. سیستم تصفیه فاضلاب به دوبرخش (شست و شو سالن ها و تجهیزات شیر دوشی، دام و کود مایع) تقسیم می شود. بر اساس مذاکره ای که با وزارتخانه داشتیم پیشنهاد شد از یکی از واحدهای دامداری موفق در استان البرز برای گرفتن ایده بازدید میدانی بعمل آید تا دید وسیع تری برای تصمیمات کارشناسی گرفته شود.

جناب آقای زرنگار نماینده محترم انجمن صنفی گاوداران گفتند: در زمینه برق تصفیه خانه ها اگر تعداد انشعاب بیشتری لازم باشد پست زمینی باید زده شود که در این صورت دامدار هزینه زیادی را متحمل میشود. در ادامه در خصوص دستورالعمل توضیحاتی را بیان نمودند که در قسمتی از آن برای جهاد کشاورزی وظایفی مطرح شده و در خواست اجرایی شدن براساس دستور العمل را داشتند.

جناب آقای نجاری نماینده محترم اداره کل دامپزشکی گفتند: همه ما دغدغه محیط زیست را داریم ایشان در خصوص تولید کنندگانی که به مراجع قضایی معرفی شده اند درخواست داشتند تا به آنها فرصت داده شود. پسماندها دسته بندی شود. در خصوص بازدید میدانی از دامداری هایی که به بهره

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

برداری رسیده اند پیمانکاران مجاز معرفی شوند و الگوبرداری نمایند. در خصوص تغییر کاربری اهداف میان مدت و بلند مدت در نظر گرفته شود. در زمینه تعرفه برق نیز درخواست داشتند تا در بخش کشاورزی به صورت صنعتی محاسبه نشود و همچنین درباره واحدهایی که به مرحله نهایی رسیده اند و فقط مشکل برق تصفیه خانه را دارند محیط زیست تعامل نماید تا مشکل برق دامداری ها حل شود.

جناب آقای خرمی نماینده محترم استانداری گفتند: محیط زیست و همه دستگاه های متولی به این موضوع اشراف دارند که محیط زیست دارای اهمیت است و آلودگی آن برای همگان مضر است. ایشان به این موضوع که در حال حاضر ۲۶۰ واحد صنعتی در استان وجود دارد که حدود ۲۰ مورد به دادگستری معرفی شده اند اشاره داشتند که چه تعداد مورد بررسی محیط زیست قرار گرفته است. محیط زیست نگاهش به صورت چارچوبی است اما در مورد این موضوع دچار چالش شده و نیاز به تعامل دارد. سازمان محیط زیست یک واحد مورد تایید خود را معرفی نمایند تا بازدید میدانی صورت گیرد و به عنوان پایلوت در نظر گرفته شود مدت زمانی اجرایی شدن طرح براساس تجربه مورد بررسی قرار گیرد.

جناب آقای کوچکی نماینده محترم انجمن صنفی گاوداران گفتند: علاوه بر محیط زیست در خصوص دامداری ها به دستگاه های متولی دیگر هم برای کاهش آلودگی های به وجود آمده نیاز به همکاری داریم. موضوع امنیت غذایی اگر مهم است باید به دامدار کمک شود. مشکل فاضلاب های شیر دوشی به میزان (سود، اسید) در تعداد گاو داری های بزرگ و کوچک میزان آلودگی های بوجود آمده یکسان در نظر گرفته شود. طبق دستورالعملی که از سال ۹۹ از طریق جهاد کشاورزی و محیط زیست ابلاغ شده است در خصوص تعداد واحدهای دامداری بزرگ و کوچک تفاوتی از نظر استاندارد در زمینه آلودگی مطرح نشده است. ۸۰ درصد از گاوداری های موجود دارای زیر ۲۰۰ اس دام هستند. ایشان پیشنهاد داشتند در خصوص واحدهای کوچک مشاورین یک طرح مناسب برای رفع این چالش بیان نمایند. در ادامه ایشان همچنین پیشنهادهای در خصوص مشکلات ایجاد شده داشتند تا در شورای گفت و گو مطرح شود: ۱- طبق جدول زمان بندی دستورالعمل مذکور که ابلاغ شده است به گاوداران فرصت داده شود تا

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

بر اساس برنامه ، طرح خود را اجرا نمایند. ۲- و همچنین گاو دارانی که به دادگاه معرفی شده اند فرصت داده شود تا بتوانند طبق دستورالعمل عمل نمایند.

جناب آقای ظهیری نماینده محترم محیط زیست در خصوص مسائلی که در جلسه در رابطه با محیط زیست مطرح شد به موضوعات زیر اشاره داشتند. در خصوص عوارضی که دامداری ها پرداخت می نمایند بودجه به حساب محیط زیست واریز نمی شود. و همچنین به موضوع بند (د) ماده ۴۵ قانون برخی از درامد های دولت اشاره داشتند و گفتند دریافتی ها برای محیط زیست نیست موضوع یک درصد فروش مطرح شده که به دارایی پرداخت می شود. محیط زیست پایش را بر اساس الویت بندی واحدهای بزرگ و کوچک انجام میدهد در صورت بروز مشکل مرحله نهایی معرفی به دادگاه است. اگر تعداد آلاینده ها در استان زیاد باشد یعنی پایش صورت نگرفته است. محیط زیست نمی تواند الگوی واحدی در خصوص مشکلات دامداران ارائه دهد. با توجه اینکه در استان واحد هایی هستند که تصفیه خانه دارند و فرایند خروجی آنها استاندارد بوده است که بقیه دامداران می توانند از آنها الگو برداری کنند. در خصوص سیستم فاضلاب به دو موضوع (کمیت و کیفیت) اشاره داشتند. طبق دستورالعملی که ابلاغ شده بود در خصوص دامداری های کوچک و بزرگ که باید تفاوت بینشان وجود داشته باشد و همچنین در زمینه بازدید میدانی که مطرح شد موافق بودند. ایشان در ادامه گفتند طبق دستورالعمل محیط زیست و جهاد کشاورزی که از سال ۱۴۰۰ ابلاغ شده است هیچ اقدام عملی از سوی دامداری ها در خصوص برنامه زمان بندی تحول داده نشده است. بین سازمان محیط زیست و جهاد کشاورزی ، استانداری ، دامداران باید تعامل ایجاد شود. اینکه دامداران با شرایط سخت اقتصادی همچنان در حال فعالیت هستند مورد تحسین است باید یک برنامه زمان بندی بر اساس واقعیت تهیه نمایند تا مورد تایید محیط زیست واقع شود که در این صورت میزان آلاینده گی کاهش می یابد و دامداران به دادگاه معرفی نمی شوند.

جناب آقای نصیری مشاور عالی محترم اتاق بازرگانی : ضمن جمع بندی موضوع گفتند طبق دستورالعمل مشترک جهاد کشاورزی و سازمان محیط زیست وظایف مشخص شده است و ابتدا باید عملکرد دستگاه ها نسبت به وظیفه محوله مورد بررسی قرار گیرد. در نهایت پس از بررسی، پیشنهادات ذیل را مطرح نمودند.

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

<ul style="list-style-type: none"> • سازمان محیط زیست و جهاد کشاورزی الگوی استاندارد و مورد قبول خود را جهت ابلاغ به کلیه استان ها برای ایجاد تصفیه خانه ها ارائه دهند. • دستورالعمل ابلاغی بصورت صحیح اجرا گردد. • طبق جدول زمان بندی گاو داریها نسبت به ایجاد تصفیه خانه اقدام نمایند. • به افرادی که به مراجع قضایی معرفی شده اند فرصت سه ماهه داده شود تا بتوانند طبق دستورالعمل ابلاغی عمل نمایند. • بازدید میدانی با هماهنگی اداره کل محیط زیست از واحدهای مورد قبول محیط زیست با حضور کلیه اعضا صورت پذیرد. • موضوع پیگیری تامین برق مورد نیاز برای تصفیه خانه دامداری ها در شورای گفت و گو آتی مطرح گردد. 	<ul style="list-style-type: none"> • پیشنهادات
<ul style="list-style-type: none"> • دستورالعمل مدیریت زیست محیطی و بهداشتی فضولات دامی مایع و جامد در گاوداری های صنعتی و مجتمع های دامپروری سال ۱۴۰۰ • ماده ۱۱ قانون مدیریت پسماند 	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>